

SLOVENSKI NAROD.

Iznajja vsak dan, izvzemši ponedeljke in dneve po praznikih, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gld., za pol leta 8 gl., za četrt leta 4 gld. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za en mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština iznaša. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijaške velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gld. 50 kr., po pošti prejemati za četrt leta 3 gld. — Za oznanila se plačuje od četiristopne petit-vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr., če se dvakrat, in 4 kr., če se tri- ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani v Franc Kolmanovej hiši št. 3 „gledališka stolba“. — O pravništvu, na katero naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne reči, je v „Narodne tiskarne“ v Kolmanovej hiši.

Občni zbor „Narodne tiskarne“.

V nedeljo 8. junija občen zbor „Narodne tiskarne“ v Ljubljani nij mogel zborovati, ker je bilo po pravilih premalo akcij vloženih in premalo akcijonarjev udeleženih.

Zatorej se razpisuje nov občen zbor delniškega društva „Narodne tiskarne“ na dan

27. julija 1879

ob 10. uri dopoldne, s pristavkom, da po § 17. društvenih pravil ta novo sklicani občni zbor veljavno sklepa brez ozira na število navzočnih delničarjev in število od njih zastopanih glasov.

Od upravnega odbora.

Za koroške Slovence.

Iz slovenskega Štajerja 14. julija.

[Izv. dop.]

Mnogo se po časnikih čita o političnej zasanosti in o narodnej malomarnosti naših narodno ubozih bratov koroških Slovencev in vedno se toži in toži, da, če bode šlo tako naprej, da v nekaj desetletjih ne bode na Koroškem skoro več Slovencev, nego da se bodo utopili v vedno rastoče germansko morje. Da, mnogo resničnega je na tem in če se bode še na Koroškem nadalje tako godilo, se mora žaloprerokba naposled celó res uresničiti, da si je naš slovenski narod žilav. Pa, dragi rojaki! Mi samo na strani tožimo in javkamo ter pomilujemo na pol vtapljajoče brate, a da bi jim na pomoč priskočili, da bi jim podali roko ter jih tako gotovega narodnega pogina rešili, ne pride menda nikomur na misel. Tu

smo, zdi se mi, podobni možu, ki, imajoč stavbe pri veliki reki, vidi, kako mu mogočna voda vedno in vedno tal in temelj izpodkopa, a ne stori v brambo posestva ničesa, nego, roke križem držeč, čaka, da bi mu pomagali — drugi. Temu možu podobni smo tudi mi. Vedno pričakujemo le preveč pomoči le od zgoraj in vedno terjamo narodne zavednosti od ljudstva, a mu ne damo v roko sredstev in pomočkov, da bi to pot v obljubljeni deželo samo našlo. Če pri tem še v poštev vzamemo agilnost naših nemških narodnih nasprotnikov in ves vladni aparat (vide šole i. dr.), ne smemo se nikakor čuditi, da koroški Slovenci brez pravega vodnika, brez poduka vedno bolj in bolj postajajo žrtva nemškega moloha. Tu nam drugim Slovincem pač veljajo besede: „Videant consules!“ in pa: „gani se vrli ratar, če ti je mar poznega vnuka zahvale!“

Ako torej hočemo, da se ne bo enkrat reklo: „Koroška je bila slovenska“, skrbeti moramo, da dobé Korošci zanesljive voditelje, iskrene prijatelje in prave narodne jim učitelje. Dokler Korošci tega ne dobé, nij se nam treba čuditi, ako bo šla pri njih narodna zavednost namesto naprej le vedno nazaj. Pogledimo si le enkrat druge naše slovenske pokrajine! Komu se imamo zahvaliti za izvenredno rodoljubje in disciplinarnost kranjskih deželanov, ki so nam jo zopet pri sedanjih državnih volitvah v tako krasnem svitu pokazali: komu drugemu se moramo zahvaliti, če ne njih voditeljem in učiteljem.

Kdo je učinil, da se tuli na Štajerskem nam na deželi nij več bati, da bi kakov z naše narodnosti nasprotnim programom nastopivši kandidat z lehka prodrl? Komu se imamo

zahvaliti, da imamo moze nekaj narodnih ekrajnih zastopov itd.? — Prouzročitelji vsega tega od dne do dne veselejega stanja so naši vrli voditelji, učitelji in novinarji. Komu se imamo zahvaliti, da so tržaški okoličanski Slovenci postali skoro najzavednejši narodnjaki, ki se kljubu vsemu pritisku in vsem obljubam od nasprotni strani, kljubu vsej svojej revščini držé vedno kakor skala sredi morja zvesto svojih domoljubnih mož? Mar se nájajo to zahvaliti svojim voditeljem v Trstu in slovenskemu novinarstvu? Da so goriški Slovenci, izpostavljeni na skrajnej laškej meji, vendar goreči in zvesti rodoljubi, inajo se zahvaliti svojim buditeljem.

Le koroški Slovenci nájajo pravega centra, nájajo takega voditelja in učitelja, le koroški Slovenci so osamljeni, le oni so navezani na tihoto ali le na nemške liste, ki, dasi tudi (kakor konservativni organ) v národnem obziru morda pravični, vendar ljubezni do máterinega slovenskega je zika Korošcev Slovencev nájajo, temu celó sicer počasi pa gotovo izpodkopavajo. Treba bi bilo torej tudi koroškim Slovincem mož slovenskih in malega lista, ki bi jih vodil po polji, po kojem veje prijazen národn slovenski duh; ki bi jim prav po koroško slovensko popularno pokazaval njih prave in njih navidezne prijatelje, ter sploh skrbel za njih dušno in gmotno blagostanje. „Pa uže zopet za nov list pridiguje! Jih li nájamo uže itak preveč!“ slišim nekatere govoriti. Ati jaz trdim, da malih lokalnih listov nájamo preveč. Preveč je le, da imamo dva večja politična lista, da imamo poleg „Slovenskega Naroda“ še „Slovenca“. O tem pa morda pozneje enkrat. Proviacijalni prav mali listi pak so

Listek.

Slavisches

aus dem östlichen Pusterthale (Drau und Iselgebiet) in Tirol.

(Von dr. J. L. Mitternitzer.)

Pod tem naslovom ima letošnji program briksenskega gimnazija prav zanimivo razpravo. Veleučeni g. pisatelj ob enem gimnazijalni ravnatelj, Slovincem znan kot sestavljatelj Knobleharjevega životopisa, je slaven poznavatelj afrikanskih jezikov, pa tudi slovenski jezik mu je dobro znan, kar pričuje ta lepa razprava. V njej pretresuje najpoprej v kratkih črticah zgodovino Slovanov, potem čas njihovega naseljevanja na Tirolskem, v tretjem razdelku njihovo razširjevanje po Tirolskem, preobrnjenje h krščanstvu, germaniziranje dravske in iselske doline, in slednjič govori o sledovih nekdanjega naseljevanja Slovanov po Tirolskem.

Razpravi je pridejan popis slovenskih to-

pičnih in osebnih imen, katera razjasnuje po Miklošičevih, Trstenjakovih, Biedermanovih in drugih spisih. Ta spis zaslužuje, da ga kdo naših domačih pisateljev prevede na slovensko, Matičin Letopis pa bi bil najprikladnejši organ za objavljanje te zanimive razprave.

Slovenskim gimnazijskim učiteljem pa naj bi bila ta razprava izgled in opomin, da bi tudi oni za gimnazijske programe spisovali članke iz domačega gradiva, katerega je obilo neobdelanega posebno gledé slovenske stareje zgodovine. D—n.

Spomini iz dijaških let.

Petindvajset let je uže precej v človeškem življenji, rekel bi povprek: polovica življenja je, ali pa še več; lahko človek pozabi, kaj in kako je bilo pred četrto stoletja, no, zgodi se, da nam ne zgine iz spomina moment sicer malosten, če je naslojen in privezan na kakšen čudež človeški.

Človeški čudež! Kaj je neki to? — Člo-

veški čudež prve vrste je Vencel Marek, rododom moravski Čeh, kakor ime samo najbolje prikazuje. Kako je to človeče prišlo v Celje, tega menda sam Bog ne vé več, ampak prišlo je ter se je repenčilo po gimnaziju celjskem uže pred 25 leti tako, kakor da bi ga sama modrost bila, in nič drugega ne, nego gola modrost nemško-iglavska iz Moravske.

To moram precej reči, da Vencel Marek takrat nij bil hudoben v šoli, to ne to, ampak je kratil dijakom dolg čas na vse kriplje. Izborov ali volitev za deželni in državni zbor nij bilo še tačas v Celji leta 1854, tudi „pfaffenknechtov“ nij bilo še, ampak če je Vencelja tedanji opat celjski Vodušek z drugimi profesorji vred povabil na obed, je šel tudi on tja prav rad, ter je jel „farško“ pečenko in pil je popovsko vino, kakor vsak drug pošten človek in dopalo se mu je pokraj Savinje tako, da je vedno lamentiral, kaka škoda je za to lepo deželo, da jo imajo v lasti Slovenci, „diese dummen windischen“, kakor je rekel.

potrebni. In Korošci bi morali za en dober majhen slovenski listič za koroške Slovence skrbeti, če bi prav na 14 dni izhajal. Ker so koroški Slovenci premaloštevilni, in menda smem tudi očitno reči, preubogi, da bi si sami svoj list zdržavali, za to bi stopila na nas druge Slovence naloga jim v pripomoč pristopiti, jim listič vzdržavati pomagati, in tako jih vzdržati, ter jim narodno zavest vzbuditi oziroma okrepiti, ravna se, po nekoliko predrugačenih besedah nepozabljenega dr. L. Tomana:

„K višku, bratje, duše mile!
S slovom, z djanjem vsi za dom!
Kličejo nas slavne Vile
V pomoč bratom Korošcom.“

Od Korošcev pa upamo, da bodo, v poštevek jemaje svoje stanje, radovoljno sprejeli našo pomoč, da se potem skupno borimo zoper našega narodnega sovraga. Baš tako pa tudi upam, da se bo moj predlog sprejel od strani onih, do katerih je prav za prav stavljen.

Če ne morejo pa uže v Celovci ustanoviti malega lista, naj sl. lastništvo in uredništvo našega „Slovenskega Gospodarja“, ki na kmetih pri nas tako uspešno deluje, pa ima za to tudi dovolj naročnikov, vzame v svoj delokrog namesto jedinega spodnjega slovenskega Štajerja, tudi še slovenske Korošce. V to svrhu naj si pridobi na koroškem dopisnikov, ozira se v člankih tudi na koroške razmere, in naj sploh skuša, da se bodo v tem listu tudi Korošci kmalu vdomačili. Najbolje je pa, da se oboje uresniči. Korošci, ki imajo uže svojo slovensko tiskarno, naj listič prav za koroške slovenske kmete pisan ustanove, za na 14 dni, a „Gosp.“ naj pomaga in sodeluje. „Slov. Narod“ uže itak dela za vse.

To je torej moj predlog, po kojem, mislim, bi se najljubše pri sedanjih razmerah kolikor toliko neugodnih, pri Koroških budila, širila in krepila narodna zavest.

T. B. H.

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 16. julija.

Novi **državni zbor** bode — kakor se zdaj z Dunaja čuje — prej skupaj stopil, kakor pa deželni zbori, ki se snidejo še le oktobra.

Mi „Windischeri“ smo ga morali potrpežljivo poslušati, če je vpletal prigodom podučevanja vsakovrstne neslane nemške anekdote, katere so pa navadno naperjene bile proti slovenski narodnosti, kakor da mu je bil nalog, vaditi nas Slovence v zaničevanju samega sebe. O narodnosti svoje sicer nismo bili dobro podučeni leta 1854 in slovenski dijaki nismo imeli mehko poslano na gimnazijalnih klopéh, pa zategadelj smo precej pohlevno prejemali Marekove moralne klefute, še smejali smo se včasih, če je katerega izmed slovenskih dijakov prav hudo ugrizel.

Škoda, da se nij Kosmas Makabejec spravil nad tega češko-nemškutarskega Vencelja ter ga enmalo opisal iz humorističnega stališča, kakor zasluži, saj je tudi on svoje dni moral slušati vse njegove anekdote, katerih je znal precej prav lepih, kakor je n. pr. ta-le:

Povedal je profesor historije Vencel Marek, iz Moravskega doma, v šoli, kako so svoje dni zajedno potovali trije rokodelski pomagači, Nemec, Magjar in Slovan; v nekej

Beremo, da se hoče **Stremayr** še ponujati za ministra in sicer zdaj za „konservativnega“. Bog nas Slovence varuj, da bi bil uslišan! Le gospodu Stremayru želimo pokoj in vse dobro, samo nadaljnega ministrovanja ne, ker če on ostane, tudi mi s svojimi terjatvami glede šol n učiteljev nič ne dosežemo.

V **Dalmaciji** so zmagali narodnjaki od devetih volilnih okrajev v osmih; osem hrvatsko-narodnih poslancev je izvoljenih; v jednom okraju pa je zmagal, kakor uže povedano, nekov Rodičev uradnik, menda pravoslavac ali Srb, dr. Ivanič, s pomočjo Srbov obrovačke in kistanjske občine, ki v Dalmaciji nekako čudno in nehvalno rolo igrajo. Ivančev program, ki se obrača na Srbe, obeta: a) Nastojati svojim zastupniškim glasom u svakoji prilici, da srbska narodnost u Dalmaciji svečano priznana bude podpuno ravnopravno sa drugim narodnostima naše kraljevine; — b) ulagati svoj zastupniški glas, da zakonito ostvarenje dobiju pravedne želje mojih Obrovačko-Kistanjskih birača, da srbski jezik in srbsko pismo bude uvedeno kao glavni naukovni jezik i pismo u svima školama, koje su u mjestima naše kraljevine, gdje većina Srba stanuje; — c) priznavajući, da su mome izboru najviše Srbi doprinjeli i da su isti Srbi na taj korak se odlučili, što im je sa hrvatske strane opasnost (? Ur.) narodnom imenu prjetila, obvezujem se, da ću pri svakoj zgodi, bilo u slučaju sukoba sa hrvatskom strankom, bilo nezavisno od njih, nastojati, da od svakoga priznana i poštovana bude srbska narodnost u našoj kraljevini, i naprotiv, svojim glasom prosjedovati u svakoj prilici, kad bi se htjelo negirati bića te narodnosti ili vrjedjati značaj njezin; — d) najposlje se obvezujem, da ću svojim zastupničkim glasom odbijati svaki pokušaj, koji bi se učinio za sajedinjenje dalmatinske kraljevine sa kraljevinama Hrvatske i Slavonije; (To je politika zdradbe in razpora, nam vsem južnim Slovanom pogubna! S tako politiko Srbi pomagajo le protivnikom Slovanstva. Ur.); u slučaju, kad bi naša monarhija posjednute zemlje Bosne i Hercegovine anektirala, protiviti se, da jedna ili druga od istih zemalja, bilo posredno ili neposredno, bude sajedinjena sa zemljama ugarske krune, naprotiv, u rečenom slučaju nastojati, da Dalmacija, Bosna i Hercegovina u jedno tjelo sajedinjene, ostanu pridružene zemljama Cislajtanijske. Ovu moju izjavu zatvrđujem rječiju poštena čovjeka. U Zadru, 6. julija 1879. Dr. G. Ivanič.“

Vnanje države.

Bolgarski knez je 13. t. m. imel slovesen vhod v Sofijo. Deset tisoč mož bolgarske narodne vojske je delalo špalir. Na ogovor metropolit je odgovoril knez v bolgarskem jeziku in končal z „živela Bolgarija!“ — Pred odhodom iz Trnovega je knez daroval

200 000 frankov za pogorele, katerim so se bile pri razsvetljavi ob njegovem prihodu hiše vnele.

V **Rumuniji** še nij konec „judovske krize“. Večina narodne zbornice neče dovoliti, da bi judje v Rumuniji imeli enake državljanske pravice, kakor terja to berlinski dogovor, ki le s tem pogojem priznava rumunsko neodvisnost. Ministerstvo, ki bi rado „Evropi“ ali judom ustreglo, ne vé kaj bi, ali zbornico razpustilo ali ostopilo.

Iz **Aten** poroča „P. Cor.“, da se vlada nagiba zdaj bolj k miru, ker atenski minister za vnane, Delyannis, misli, da se bode dalo grško vprašanje kljub zavlačevanju od strani turške vlade vendar-le mirnim putem rešiti. A velja tudi to, da Grška je premajhena, da bi vstajala zoper vse vlade, ki bodo gotovo rešile svojo besedo, ki so jo dale Grške na berlinskem kongresu v lanskem letu, kjer so se navedli uzroki, zakaj naj se stanje Grške oboljša. Grška ne more živeti, ker je premajhena in vlade so leta 1832 pri sestavljanju Grške storile preveliko napako, ki jo morajo zdaj popraviti. Potem pravi „Pol. Cor.“ na dalje: „Grška mora okrepiti se, da bode kos svojei mejnarodnei nalogi, ki se strinja z ojačenjem kulture (?) na južni Balkani in postavljenjem meje zoper nasilstvo panslavizma (!) In Grki zaslužijo, da se jih reši od sramotilnega podjarmljenja turškega, ker so najbolj kulturezmožni (?) izmed vseh pobalkanskih narodov. Grška raj tedaj popolnoma zaupa vevlastim. Če prav ne bodo od vlad prouzročeni razgovori dovedli k cilu vendar se sme z gotovostjo trditi, da se bode morala grška vlada vdati narodnei volji.“

V **angleškei** spodnjej zbornici je dejal Bourke, da so Rusi tekom zadnjega časa pričeli operacije pri izlivu Atreka proti ozemlju Teke-Turkomanov. Ruski ministri in grofa Šuvalov onorekajo, da Rusi prodirajo proti Mervu.

Na Nemškem zlasti na **Bavarskem** raste separatizem, ki se upira zoper popruseno nemško jedinstvo. Tako je bil zadnje dni voljen fajmošter v bavarskem Neustadtu dr. Jos. Schäffler, ki je pred volitvijo moral objaviti, da se bode potegoval za popolno samostalnost Bavarske, in da niti v katoliški centru ne bo stopil, ker se mu ta uže preveč popustljiv zdi in prenehak.

Nemški „Reichsanzeiger“ javlja imenovanje ministra javnih del Maybacha za načelnika državnega urada za oskrbljevanje državnih železnic; nadalje imenovanje predsednika državnega kancelarskega urada Hofmanna za ministra trgovstva in obrtništva. Minister Falk in Friedenthal sta pak odpuščena iz službe a ohranita si ime državnih ministrov. Višji predsednik šlezjski Puttkammer je imenovan za naučnega ministra, a graščak Lucius za ministra poljedelstva.

gostilni, kjer so prenočili, so videli na steni prav lepo uro. Mej potom sledeči dan je rekel Nemec: „War aber das eine schöne uhr!“ — Magjar je dejal: „Die möchte ich haben!“ — a Slovan je potegnil uro iz žepa, reki: „Ich hab' sie aber schon!“

Nemci, naročito v prvi klopi sedeči Richard Foregger, so se smejali temu „witzu“, tudi nekateri neumneži naši, Vencel si je gladih trebuh, a zavedne slovenske mladeniče je oblila rdečica!

S takimi in enakimi neumnostmi je krnil svoje učence v spodnjem gimnaziju Vencel Marek uže pred 25 leti, kaj je delal potem, mi nij znano in ne vém, zaabiti je bil parkrat celo naroden, če je tako naneslo, ali da se nij dosti poboljšal na stare dni, se vidi iz celjskega dopisa v „Slovenskem Narodu“, v katerem se opisuje ponašanje tega pedagoga v svojstvu člana volilne komisije celjskega mesta za volitve v državni zbor.

In mi Slovenci, mi moramo trpeti takogovno v naši sredini, takovemu človeku, ne

možu, moramo poveriti mladež svojo, da se kaj poštenega nauči v šoli, dočim se naše najboljše učiteljske moči tolčejo po božjem svetu okolo, od Šlezije gori pa tam doli do Dalmacije in Slavonije.

Metlje bi treba bilo, metlje prav velike, da bi se vsa nesnaga zmela — kamor spada!

Vencel Marek in Anton Wretschko! par nobile fratrum — rad bi ju videl oba še enkrat predno umrjem; tudi Wretschko mi je ostal v spominu, ker je bil moj učitelj slovensčine v tretjej normalki, pa še zdaj se mi sveti pred očmi rdeča črta, katero je bil potegnul enkrat v mojej teki črez C pri besedi „Celje“, ker je rekel, da se ima pisati pravilno po slovenski „Zelje“.

Ne smejte se — če jo hranim relikvijo iz tretjega normalnega razreda, in kadar postane Wretschko „verfassungstreuer bischof“, kar mu ne bo ušlo, to stoji, mu bom poslal v rekomandiranem pismu ono teko s prečrtanim C-om v besedi „Celje“ in s korigiranim „Zeljem“.

Dopisi.

Iz spodnje savinjske doline

14. julija. [Izv. dopis.] Javen list je zrcalo notranjih čutov stranke. V tem zrcalu začeli so se nam in našemu svetu kazati „Abderiti“, katerih „deutsche kultur“ nameraval sem nekdaj opisati. Tega dela sem rešen, ker njih organ „Zillier Zeitung“ — smeli ponos prisiljenih ponemčencev, — rodi zdaj toliko žlahtnega ploda, da ga je celo največjemu surovežu privržencu preveč. V številu 56 ima omenjeni listič zopet toliko grdih, neotesanih izrazov, da se jih za Boga vsak pošteni Nemec sramovati, njih ustvarjenike pa z nami vred zaničevati mora. Sramujem se jih ponavljati, vprašam pa te „kulturträgerje“: Ali ste res toliko nezmožni, da bi v poštenih izrazih pisali? Smo Slovenci hudodelniki, če se potegujemo za svoje pravice? Kaj bi storili vi, da bi bili mi na vašem mestu? Ne vprašam ponemčencev, ker ti so v mojih očeh manj kot živinče, katero se ne sramuje in ne taji glasov od svojih staršev naučenih, — ampak poštene Nemce: Kaj je v vaših očeh človek, ki zataji svojo narodnost, ki se je sramuje — ki ne ubrani njenih pravic?

Mislite li „Abderiti“, da s svojo surovostjo dokazujete, da ste Nemci, da ste člani tistega naroda, katerega duševnemu zakladu se svet uklanja? Ste zmožni izprevideti, da skozi ta način celemu nemškemu narodu sramoto delate? Predno pa ošabno kričite „deutscher boden“, vzemite v roke zgodovino, ali vprašajte poštene Nemce o tej stvari, in prepričali se boste, da je to laž. Ta svet je slovenska zemlja, in pošteni Slovenci se ne bomo nikdar sramovali odločno kazati, da biva narod naš slovenski že nad jeden tisoč in dve sto let tu.

Z Goriškega 14. julija. [Izv. dop.] Neki tukajšnji gospod se je potrudil pisati v „N. Fr. Pr.“, kako sijajno „zaupnico“ je dalo tukajšnje slovensko prebivalstvo odgospodarivšej ustavovernej stranki, izvolivši g. Winklerja za svojega zastopnika v državnem zboru. Pa če je oni gospod odkritosrčen, mora priznati, da je narod Winklerja volil, ker je on, živeč mej njim, delal za narodov prospeh; kaj tacega narod nij navajen od take gospode. Zato si je to zapisal globoko, da, morda še pregloboko v svoje hvaležno srce in svojo hvaležnost tudi dejanjsko pokazal. Narod je torej volil Winklerja iz hvaležnosti za njegova narodna dela, ne za to, ker je zadnji čas pomagal ustavovernej vladi. Postavili bi bili kakega svojega nemškega ustavaka, vi ustavoverci, stavim, da bi niti jednega glasu ne vjel. Da bi bila tukajšnja narodna stranka strateško organizovana, zmogla bi, v splošnem neredu pa je ljudstvo dalo glasoze za g. Winklerja, svojega starega poslanca; in to se tem bolj razlaga, pomislivši se, da vest o vedenji Winklerjevem v zadnjih letih nij prodrila mnogo mej vse seljake in tako je o Winklerju glas ostal v obče precej neomadeževan. — Da se ime ne ujema vselej z bitstvom, o tem daje dokaz najbolj takozvana „ustavoverna“ stranka. Zove se „liberalno“, pa je nij bolj neliberalne od nje, imenuje se „ustavoverno“, pa nij večjega absolutizma, kakor se je kazal za njenega vladanja. G. dopisnik pometite gnoj prej izpred svoje veže, potlej pa le pridite pomagat tudi drugim!

Iz Livna v Bosni 10. julija. [Izv. dopis.] Brali smo v novinah, da je mesto

Celovec vlado prosilo, da bi se garnizija celovška pomnožila, in da so Celovčanje pri tej priliki željo izrekli, da bi se slovenski polk št. 17 v ta namen odločil.

Dalje je bilo v celovškem listu rečeno, da, kakor se čuje, bode vlada skoraj gotovo Celovčane uslišala, in pešpolk št. 17, kateri je sedaj v Livnu, v Celovec premestila.

Koliko je na tem resničnega, mi nij znano, a vendar nas ta stvar jako zanima, in bi radi že skoraj izvedeli kaj istinitega. Ali je morebiti v Ljubljani kaj znano o tej stvari? (Ne dosti. Ljubljanskemu županu, ki je tudi za garnizono prosil, nij se hotelo nič gotovega obljubiti. Ur.) Mi smo se na novice take vrste že tako navadili, da nobenej več ne verujemo, kajti izkušnje so nas učile, dovolj učile, da nij na take govornice nič držati.

Tu v Livnu smo imeli pretečeni teden veliki letni „pazar“ ali semenj, kateri je trajal od nedelje svetega Petra in Pavla začenši celi teden. Bil je to jako zanimiv semenj, ta pazar, kakor se tukaj zove. Imeli smo priliko občudovati mnogovrstne izdelke orijentalne industrije in obrtnije. Tudi ljudstva je bilo mnogo in mnogovrstnega. Prišli so prodajalci in kupčevalci iz Sarajeva, Carigrada, iz Albanije, Ercegovine, in največ iz bližnje Dalmacije.

Ker imam že ravno peró v roki, ne morem si kaj, da ne bi omenil dopisa iz Livna v „Slovenca“, mislim, da v zadnji številki meseca junija. Gospod pisatelj omenjenega dopisa piše, da se je vojaško nabiranje tu v Livnu že pričelo, in da tukajšnje ženske, jokajoče se po k vojakom vzetem sinu ali bratu, naše posnemajo. A jaz ne vem, kje je g. dopisnik „Slovenec“ to „važno“ novico vzel, ker jo s tako gotovostjo naznanja. Zagotavljam vas, da tu v Livnu in sploh v Bosni nij bilo še nikakoršnega vojaškega nabiranja, in v la da še nikakor ne misli tega koraka tako hitro storiti. Pač se oglašajo mladeniči bosanski za vstop v vojaške šolske zavode (Cadetenschulen etc.), a o kakem rekrutiranju v smislu avstrijske brambene postave nij še duha ne sluha.

Dospod dopisnik „Slovenec“, ako uže kaj pišete, pišite resnico, ne trosite neresničnih vestij mej svet.

Dalje se bere v omenjenem dopisu „Slovenca“, da Bošnjaki k svojim narodnim veseliam vojaku, ali sploh tujcu ne dovoljujejo vstopa. To je zopet laž. Moralo bi vam g. dopisnik vendar znano biti, da so Jugoslavi uže od nekdaj kakor jako gostoljubni narod znani, kar so tudi v istini, dasiravno vi nasprotno trdite. A jaz sem imel sam priložnost, pri takej narodnej veselici kakor gost navzoč biti, kjer sem bil s pijačo in jedjo dobro postrežen, če tudi nijsem „kolo“ plesal.

Priporočam vam torej gospodine dopisniče „Slovenca“, da v bodoče, ako še kaj pišete, kako resnično „rečete“, saj pravite, da je Kranjec za vse dober, za udariti pa najboljši!

Domače stvari.

— (Nemškutarsko ščuvanje.) Organ propalega renegata Dežmana „črnega kandidata“ in pa plačanega političnega nemškega agitatorja v naše slovenske dežele Kaltenebergerja, „Laibacher Tagblatt“ ne neha hujskati in ščuvati zoper našo slovensko narodno stranko. V zadnjem listu mu je nov povod perfidnega ščuvanja zoper narodno

stranko ta žalostni dogodek, da so bife neki surovi fantalinje (najbrž kupljeni od kacic „Tagblattovih“ nemškutarjev v Kranji ali od blizu tam) kamenje metali na Kranjce, ki so se po noči zadajo nedeljo iz Kamnika vozili. Tacih surovežev premore vsaka dežela nekač. Tudi Nemci jih imajo mej soboj na cente. Le herite na pr. izvrstne povesti Jeremijasa Gott-helfa iz nemškega okraja Bernskega v Švajci, ki je najbolj omikan okraj nemštva, pa boste videli, da so mej Nemci ob nedeljah ravno taki poboji in taki ekcesi — „vaterländische“ jih zovejo — mej kmetskimi fanti, kot pri nas. Mi take ekcese zmirom obžalujemo, mi svarimo ljudi pred njimi, in naše duhovenstvo, naše narodno omikanstvo, naše novinarstvo želi in govori, da bi se odpravili. Prav Dežmana renegata perfidija, potlej nevednost ter nemška hudobija in zloba njegovih iz nemške tujine v Ljubljano naročenih, udinjanih in pritepenih plačanih nemških piscev nesramnost je torej, če take obžalovanja vredne ekscese nam, narodnej stranki in narodnemu novinarstvu pišejo v slabo in v odgovornost! Če je kdo odgovoren, da v naši deželi nij uže več omike, so odgovorni le renegatje, nemškutarji in tisti usiljivi privandran „ustavoverni“ agitatorji Nemci, ki, kakor je ondan „Tagespost“ prav dobro povedala, le svoje osobne želje mej nami iščejo izpolniti si, in nas v kultiviranji našega naroda na narodnej podlogi le zavirajo in intrigirajo!

— (Valvazorja) je izšel 61. zvezčič, obsegajoč nadaljevanje letopisa kranjske dežele.

— (Maturo) na ljubljanske velike realke je letos delalo 19 abiturientov. Trije so jo naredili z odliko, 11 dobro in 5 jih je palo na dva meseca. Popolnoma nezrel tedaj nij bil nihče.

— (Program c. kr. velike realke ljubljanske) ima na čelu jako zanimiv spis: „Etude sur le roman français du 17e et du 18e siècle“, katerega je v francoskem jeziku spisal prof. Emanuel vitez Stauber; obseva 36 strani. Učiteljski zbor je štel poleg direktorja 12 stalnih profesorjev, 2 izprašana suplenta in 1 asistenta. Učencev bilo je na zavodu v prvem semestru 302, v drugem 270, mej katerimi je bilo 9 Waldherjevih pitomcev in 3 privatisti. Po domovini bilo jih je 99 iz Ljubljane, 85 s Kranjskega, 63 iz drugih dolitavskih, 17 iz prekolitavskih dežel, 5 iz Italije, 1 iz Egipta; po veri bilo je 268 rimskih katoličanov in 2 pravoslavna; po materinem jeziku bilo je 135 Slovencev, 111 Nemcev (!), 4 Hrvatje, 3 Čehi in 17 Vlahov. Mej Nemci je se ve da mnogo taci, ki so po materi in očetu rojeni Slovenci, a sedanja politična sistema naredila je iz njih Nemce, ali vsaj šla jim je na roko, da so se samovoljno prekrščevali iz domačinov v tujce. Znanstveni napredek pri dijakih je jako ugoden: odličnih dijakov je v vseh razredih 16, prvi red jih ima 181, drugi red 42, tretji red 3, ponavljalno preskušnjo po počitnicah smejo delati 3 in dva sta ostala neizprašana. Realka ima jako bogate prirodopisne, prirodoslovne, kemiške, geografske in knjižne zbirke. V poročilu beremo tudi, da je slovenščina samo „relativ-obligat“ in to v Ljubljani, v sredi Slovenije! Učili so se je po ukazu učnega ministra samo tisti učenci, katerih starši so to posébe zahtevali. Izmej učiteljev umrla sta letos dva, namreč profesor Streitman in prof. Kozina, katerih se poročilo primerno spominja. Ubožni učenci dobili so od

podpornega društva za 391 gld. 85 kr. podpore; poleg tega bilo je še za 2218 gld. 40 kr. stipendij, katere je uživalo 19 učencev.

— (Josip Nolli), znani ljubljanski rojak naš, bivši tajnik in regisseur „dramatičnega društva“, pozneje član narodne hrvatske opere, a zdaj član italijanske velike opere v italijanskem Milanu, nastopil je v preteklem mesecu tam v dveh operah: „La Favorita“ in „Il Trovatore“ v glavnih ulogah 10krat s sijajnim uspehom. Iz privatnega pisma povzamemo kritike iz 36 brojev v Milanu izhajajočih novin, ki povdarjajo vse jednoglasno nje gov lep in simpatičen glas in dobro šolo in mu obetajo sijajno carriero. Veseli nas, da moremo javiti to veselo vest o vspehu rojaka našega, in to v Milanu, ki je prvo mesto Italije za umetnost petja in središče italijanske opere. Italijanski časniki, katerih je tu došlo na njega sorodnike več, govoré v tacih besedah njegovo slavo: *Canta e fraseggia bene. E ben addentro nei segreti dell' arte dell' canto. Ebbe dei momenti felicissimi e fu applaudito. Ebbe cortese accoglienza e seppe farsi applaudire. Fu applaudito. La sua voce e buona, buona la sua scuola. Ha voce abbastanza bella. Eccellente, applaudito con gran calore e meritamente. Bellissima voce di baritono. Prestante e bravo baritono, che ha muner per fare una brillante carriera. Piacque, ha bellissimi mezzi vocali e buona scuola. Cantante provetto nell' arte e fornito di eccellenti mezzi vocali. Possiede voce robusta, vibrata ed estesa, il successo suo e una larga promessa sul suo avvenire artistico. Ha ottima voce e buona scuola. Ha bella e sonora la voce. Dispone d' un organo buono e fu applaudito. L' eroe della serata fu il Nolli (v Trovatore) al quall si fece ripetere l' aria, ha ottimi mezzi vocali. Contribui al buon esisto dello spettacolo. Il pubblico fece grandi feste agli artisti. Tutti festeggiatissimi. Fu moltissimo applaudito e dovette ripetere la romanza. Ha fatto un passo da gigante, che bella, niti, da e robusta voce, fragorosi applausi, splendido avvenire. Riporto un vero trionfo, e dovette ripetere fra entusiastici applausi l' aria. Fu festeggiato. Buona voce ed eccellente metodo. Un artista com endevole, gusto buono, buona voce ed intelligenza, itd.*

— (Odpust) je vzel višje sodnije predsednik g. Waser, znani „prijatelj Slovencev“, zlasti pa Kranjcev, in šel v kopel Radegund.

— (Iz Kostanjevice) se piše „Slov.“, da je 8. t. m. tam bival knezoškof dr. Pogacar, in da ga je ljudstvo slovesno sprejelo. Dopisnik pravi: „Nij je bilo hiše, ki ne bi bila preskrbela zelenja, nij je bilo, katera ne bi bila razsvetlila. Tudi krog mesteca vijoča se Krka je morala k svečanosti pripomoči. Naši fantje, pevci, pod vodstvom gosp. kaplana so nam napravili nenavadno veselje. Naradili so iz čolnov ladijo, nosečo razsvitljene črke J. P., šli sami vanjo, ter z milo donečim glasom vstric farovžu gori in doli počasno se pomikaje prepevali krasne slovenske pesni na čast visokemu gospodu. V Kostanjevici zdaj ne govori nihče o drugem, nego o volitvi in lepem večeru 7. julija. Vse je navdušeno za Slovenijo — vse za vero in našega višjega pastirja. Zato rečem brez skrbi: Kostanjevica je za našo reč pridobljena za vselej. Zastonj bode vsak upor nasprotne stranke. Kajti mnogim, prej slepim, so se zadnja leta oči odprle. Ljudje so jeli veliko in z veseljem čitati,

Izdatelj in urednik Josip Jurčič.

narodnjaki delajo neumorno, kar je pa še manjkalo, to je storila navdušenost zadnjih dni — in nemškutarija je pokopana — pokopana, da nikdar več ne vstane!“

— (Strela) je užgala 9. t. m. proti 8. uri pód Jakoba Žigona v Zalogu blizu Postonje, ki je tudi pogorel. Škode je 500 gold.

— (Velik požar.) Piše se nam iz Ptuja 15. julija: V nedeljo 13. t. m. okolo 10. ure zvečer nastal je v eno uro od tu ležečej vasi Dornavi ogenj, ter vpepelil 35 gospodarjem vsa njihova poslopja. Ker je ogenj nastal hitro, so ljudje komaj življenje si rešili. Živež in obleka sta jim pogorela večinoma, tako, da sedaj niti najpotrebnejšega živeža in obleke némajo. Večina pogorelcev nij bila zavarovana. Ljudje so res vsega obžalovanja vredni. Od tu so j m poslali nekateri usmiljenci živeža in obleke. Naj se naši sosedje usmiliijo teh revežev. Kdor hitro dá, dvakrat dá. — Našim posestnikom pa ne moremo zadosti dopovedati, naj vsak svoja poslopja proti požaru zavaruje.

— (Popravek.) V včerajšnjem članku v 13. vrsti spredaj naj se bere „kládivo“ namestu „nakovalo“.

Razne vesti.

* (Dijaški potni listi v Rusiji.) Od početka tega meseca ima na Ruskem vsak tamošnji dijak poseben potni list v obliki knjižice, v katerej je ime dotičnika in odredbe o ponašanju. Za potni list mora vsak dijak plačati 5 kopejk.

* (Volitev Ofenheimova.) Iz Sučave v Bukovini se v „Politik“ piše, kako je bil tam znani Ofenheim voljen. Popis zelo res spominja na volitev Hočvarjevo in Kocljevo. Dopisnik pravi: „Mesta Sučava in Seret sta po večini judovska. Skoz štirnajst dni pred volitvijo smo ga pili, še mene so povabili, če prav nijsem volilec. Po krčmah je bilo vse zastoj, nihče nij delal, kar jedli pa pili so, na račun — Ofenheima. Po voglih so nabiti plakati z napisi: „Hoch Ofenheim!“ Ko je bil Ofenheim voljen, je prišel v Sučavo. Judje v svojih dolgih suknjah so ga slovesno sprejeli in „hoich!“ vpili. Prizor je bil jako smešen. Zvečer je bila bakljada. Ofenheim se je prikazal in bogat jud poleg Ofenheima stoječ je z balkona zaklical: „Sreit's hoich! morgen geht ein extrazug nach Odebesten um wein.“ Na to zopet navdušeno „hoich!“ vpitje, potem pa so šli zopet pit na račun novoizvoljenega poslanca.

* (Blagó carja Ivana Groznega.) Iz mesta Vjazme, v guberniji Smolensk, javljajo „Moskovskim ruskim novinam“ dne 5. t. m. sledečo zanimivost: „Nedavno prišel je v Vjazmo jeden Pras, po imenu Filiner. Šel je k prvim trgovcem v mestu, Kustarevemu in Neronovemu, ter jim odkril skrivnost, da ima on neko staro izjavo, v katerej je jasno in določno napisano, da je v šumi mej vaséma Soloviči in Borci v okraju vjazmanskem zakopano blago carja Ivana Groznega. Blago da sestoji od dveh zlatih podkva, jednega zlatega križa 80 funtov teškega in druge zlatine i srebrnine v vrednosti 44 milijonov rubljev. Vsled tega so napravili Filiner, Kustarev in Neronov pogodbo, v katerej so se obvezali, da bodo dan blago izkopati in ga onda mej soboj jednako razdelili. Ker je pa zemljišče, na kojem je blago zakopano, župnikovo v Solovičih, obvezala se je ona trojica, da bode dala župniku nagrado 15 odstotkov vsega, kar se najde. Zdaj izkopava blago na sto ljudi iz mesta Soloviči in Borci, ali doslej so najdeni samo dve zlati podkvi. Prebivalci cele okolice hodijo na mesto izkopavanja, da vidijo čudo.“

Tuji.

15. julija:

Evropa: Kitinski iz Dunaja. — Kordasch iz Gradca. — Fischer iz Prage.

Pri Slonu: Schüringer iz Dunaja. — Weber iz Trsta. — Obersteiner iz Gorice. — Stefan, Vitrich iz Zagreba. — Vatter iz Dunaja. — Terbuhovič, Bader iz Gradca.

Pri Matijon: Poper iz Dunaja. — Lederer, pl. Palber iz Gradca. — Onderka iz Idrije. — Erker iz Kočevja. — Uranič iz Reke.

Pri avstrijskem cesarju: Feržič iz Sevnice. — Beneš iz Dunaja.

Pri bavarskem dvoru: Schuller iz Trsta. — Vatovec iz Materije. — Franič iz Reke.

Dunajska borza 16. julija.

(Izvirno telegrafično poročilo.)

šnotni drž. dolg v bankovcih . . .	66 gld.	75 kr.
šnotni drž. dolg v srebru . . .	68	30
zlata renta . . .	78	40
1860 drž. posojilo . . .	126	20
akcije narodne banke . . .	827	—
kreditne akcije . . .	269	50
London . . .	115	75
šrebro . . .	—	—
Napol. . .	9	20
O. kr. cekini . . .	5	48
državne marke . . .	56	70

Štev. 9174.

(315—2)

Razglas.

Prihodnji ponedeljek, dne 21. julija t. l. dopoldne ob 11. uri bode pri mestnem magistratu očitna dražba zaradi oddaje 140 sežnjev, 22 palcev dolgih, bukovih drv.

Mestni magistrat v Ljubljani,

dne 11. julija 1879.

Učiteljske službe.

U ovom školskem kotaru jesu izpražnjene sledeće službe:

1. učitelja III. vrste, na jednorazrednoj školi u Brezovici, sa slovenskim učnim jezikom;
2. učitelja III. vrste na jednorazrednoj školi u Tatreh, sa slovenskim učnim jezikom;
3. učitelja III. vrste na jednorazrednoj školi u Rukavcu, sa hrvatskim učnim jezikom;
4. podučitelja na trokazrednoj muškoj školi u Kastvu, sa hrvatskim učnim jezikom; i
5. učiteljice III. vrste na jednorazrednoj ženskoj školi u Jelšanah sa slovenskim učnim jezikom.

Sa ovimi službami su sduženi dohodci utemeljeni zemaljskim zakonom za Istru od 3. novembra 1874. odnosno od 10. decembra 1878, po kojem oni, koji traže za podeljenje prositi, imadu redno dokumentirane molbenice, ako su jurne u službi, tragom predpostavljene oblasti, ako jošte ne služe, ravnom putem do 15. avgusta t. g. na ovo c. k. školsko vjeće odpremiti. (307—3)

C. k. kotarsko školsko vjeće Voloska, dne 7. julija 1879.

Rudokopi

s pogodiščino in pomočniki dobé takoj dela v Lepavina-Sokolovačkem premogokopu. Delavci, ki iščejo dela, obrnejo naj se do rudarskega oskrbnitstva štajersko-hrvatskega rudokopa za svetli premog v Lepavini, pošta Sokolovac na Hrvatskem.

Rudokopi so na Zagrebško-Zakanyjskeje železnici. (317—1)

Rudarski oskrbnik: Gabrijel Podeschwa.

Slovenske knjige.

Pri uredništvu „Slovenskega Naroda“ se dobé in na pismo željo tudi proti poštnemu povzetju pošiljajo naročevalcem sledeče slovenske knjige:

1. „Doktor Zober“, originalen slovenski roman od J. Jurčiča. Cena 60 kr.
2. „Kalifornske povesti“ od Bret Harte-a. Cena 50 kr.
3. „Tugomer“, tragedija v 5. dejanjih. Spisal J. Jurčič. Cena 60 kr.
4. „Na Žerinjah“, izviren roman. Spisal Janko Krsnik. Cena 60 kr.
5. „Župnik Wakefieldski“. Spisal Oliver Goldsmith. Iz angleščine poslovenil Janez Jesenko. Cena 1 gld.
6. „Mej dvema stoloma“, izviren roman. Spisal J. Jurčič. Cena 50 kr.

Lastnina in tisk „Narodne tiskarne“.